

ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์และการบังคับชำระหนี้ในโฉนดเพื่อการเกษตร¹

จิรพงษ์ อุมะโรง²

จากการศึกษาการปฏิรูปที่ดินเป็นการปรับปรุงการถือครองที่ดิน เป็นมาตรการในการพัฒนาประเทศที่มีปัญหาความยากจน การปฏิรูปที่ดินเป็นการบริหารจัดการที่ดิน โดยเกี่ยวข้องกับการทำเกษตรเป็นการกำหนดพื้นที่การกระจายสิทธิการถือครองที่ดินให้แก่เกษตรกร เนื่องจากการถือครองที่ดินเกษตรกรถือครองไม่เท่ากัน จึงทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเป็นปัญหาหลักของในแต่ละประเทศในด้านการผลิตพืชผลทางการเกษตรอันเป็นปัจจัยหลักที่มีผลกระทบต่อสังคมในระดับโลก จึงต้องมีการปรับปรุงสิทธิระบบการถือครองที่ดินเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาและเป็นการพัฒนาเกษตรกรภายในประเทศให้มีความมั่นคงในการผลิตและการดำรงชีพอยู่ได้ต่อไป

ประเทศไทยในรัฐบาลนายสัญญา ธรรมศักดิ์ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ในปี พ.ศ. 2516 – พ.ศ. 2518 ได้มีการเรียกร้องให้รัฐบาลมีการแก้ไขปัญหาในเรื่องของที่ดินทำกินของประชาชนที่ต้องใช้พื้นที่ในการประกอบอาชีพเกษตร เนื่องจากเหตุมีการเอารัดเอาเปรียบกันของนายทุนในทางเศรษฐกิจและการบริหารสังคมการเมืองจึงส่งผลกระทบต่อการเกษตรในการใช้พื้นที่ทำการผลิตแปรรูปพืชผลทางการเกษตร จึงได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 92 ตอนพิเศษ 54 ลงวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2518 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2518 เป็นต้นไป

เมื่อได้มีการตราและประกาศใช้บังคับพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แล้วนั้นเป็นกฎหมายที่ควบคุมการใช้ที่ดินทางการเกษตรหรือเขตปฏิรูปที่ดิน จึงได้มีการก่อตั้งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมขึ้น มีฐานะเทียบเท่ากรมเป็นราชการ

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์และการบังคับชำระหนี้ในโฉนดเพื่อการเกษตร โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ประเสริฐ ตั่นศิริ และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์ ดร.กัลยา ตั่นศิริ และรองศาสตราจารย์สุธินี รัตนวราห

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติจังหวัดอุทัยธานี) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ส่วนกลางสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และได้มีการจัดตั้งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินขึ้นในแต่ละจังหวัดที่มีเขตปฏิรูปที่ดิน โดยมีหัวหน้าส่วนราชการคือ เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมรับผิดชอบดูแลการดำเนินงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 รวมทั้งระเบียบที่เกี่ยวข้อง พบว่าการถือครองที่ดิน โดยหลักมีเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. 4-01 เป็นใบอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในแปลงที่ดิน และสามารถนำเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. 4-01 ไปค้ำประกันเงินกู้ยืมกับสถาบันการเงินที่เข้าร่วมโครงการกับ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้ และต่อมาได้มีการแก้ไขระเบียบ ส.ป.ก. ว่าด้วยการคัดเลือก โดยมีการแก้ไขในส่วนของการเปลี่ยน ส.ป.ก. 4-01 เป็นใบอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์เป็นโฉนดเพื่อการเกษตร จึงทำให้ผู้สนใจในเรื่องการบังคับชำระหนี้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยมีประเด็นปัญหาทางกฎหมายดังนี้

ประเด็นปัญหาแรก นิยามโฉนดเพื่อการเกษตรตามหลักกฎหมายพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532³ ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้ของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. 2564 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 ข้อ 4 ในระเบียบนี้ โฉนดเพื่อการเกษตรหมายความว่า หนังสือแสดงสิทธิ ส.ป.ก. ออกให้แก่เกษตรกรที่ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตามหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน⁴ ปัญหาในคำนิยามยังไม่ได้อธิบายว่าโฉนดเป็นกรรมสิทธิ์ของใครระหว่าง ส.ป.ก. กับเกษตรกรผู้ถือครอง ถึงแม้ว่าพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินจะเขียนไว้บรรดาที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ใด ๆ ที่ ส.ป.ก. ได้มาตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ ส.ป.ก. เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์แต่เมื่อ ส.ป.ก. 4-01

³ พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532

⁴ ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้ของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. 2564 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 ข้อ 4

เป็นเป็นโฉนดนั้น โฉนดคือการบ่งบอกว่าเป็นกรรมสิทธิ์ จึงทำให้มีการเข้าใจผิดว่าโฉนดเพื่อการเกษตรเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ถือครอง

ประเด็นปัญหาที่สอง สิทธิเหนือพื้นดินมีความจำกัดในเรื่องสิทธิของการถือครอง ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพ.ศ. 2518 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2566

ระเบียบคณะกรรมการการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. 2564 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566

สิทธิเหนือพื้นดินมีความจำกัดในสิทธิของผู้ถือครองที่ไม่สามารถซื้อขายได้เหมือนโฉนดที่ดิน หรือนำไปค้ำประกันกับบุคคลหรือสถาบันการเงินที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการกับ ส.ป.ก. ได้ หรือการก่อสร้างอาคารที่ไม่เกี่ยวข้องกับการทำเกษตร และผู้ถือครองต้องประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก จะไม่สามารถประกอบอาชีพอื่นมีลักษณะงานประจำได้ เนื่องจากในระเบียบคณะกรรมการการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. 2564 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566

อาศัยอำนาจตามมาตรา 19 (3) (6) (7) (10) (12) มาตรา 30 วรรคหนึ่ง และวรรคหก แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 กำหนดให้ผู้ถือครองต้องประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลักหรือผู้ประสงค์ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก คือผู้ยากจน ผู้จบการศึกษาทางเกษตรกรรมหรือผู้เป็นบุตรของเกษตรกรซึ่งยังไม่มีอาชีพอันมีรายได้ประจำต้องบรรลุนิติภาวะหรือไม่ก็ได้ แต่มีความจำเป็นในการประกอบอาชีพเกษตรเลี้ยงชีพทั้งมีที่ดินหรือไม่มีรวมกันในครอบครัวต้องไม่เกิน 50 ไร่ และในการโอนสิทธิหรือมรดกสิทธิยังได้เพียงทายาทเท่านั้น ถ้าเป็นกรณีเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. 4-01 แต่เมื่อได้เปลี่ยนเอกสารสิทธิเป็นโฉนดเพื่อการเกษตรแล้วสามารถที่จะโอนสิทธิหรือรับมรดกสิทธิทั้งทายาทและเกษตรกรอื่นที่ไม่ใช่ทายาทสามารถรับได้ แต่ถูกจำกัดสิทธิในเรื่องของคุณสมบัติต้องประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลักเท่านั้น ใช้เวลาส่วนใหญ่ทำอาชีพเกษตรกรรม และยังห้ามไม่ให้ซื้อขายเช่นกัน ซึ่งต่างกับโฉนดที่ดินที่สามารถซื้อขายได้ ปลุกสร้างและทำสิ่งต่าง ๆ บนที่ดินได้ ด้วยโฉนดเพื่อการเกษตรออกโดยของ ส.ป.ก. มีวัตถุประสงค์ในการประกอบการเกษตร

ประเด็นปัญหาที่สาม การบังคับชำระหนี้ค้ำประกัน จำนองตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 มาตรา 19

ระเบียบคณะกรรมการการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการให้กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2554 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2567⁵

การบังคับชำระหนี้ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีสองกรณีคือ หนี้กองทุน ส.ป.ก. และหนี้สถาบันการเงินที่เข้าร่วมโครงการกับ ส.ป.ก. โดยมีข้อตกลง MOU⁶ ในกรณีของกองทุน ส.ป.ก. ระเบียบค่อนข้างที่จะเอื้อประโยชน์ในการชำระหนี้กับเกษตรกรผู้กู้ แต่เมื่อมีการผิดนัดชำระหนี้ และได้มีหนังสือเร่งรัดให้ผู้กู้ชำระหนี้ ตามข้อ 31 ตามระเบียบคณะกรรมการการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การให้กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2554 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2567 แล้วนั้น เกษตรกรผู้กู้ยังไม่ชำระหนี้ อาจถูกสั่งให้สิ้นสุดสิทธิได้ ตามข้อ 32 เมื่อเกษตรกรผู้กู้ไม่สามารถชำระหนี้ได้แม้จะถูกสั่งสิ้นสุดสิทธิ แต่ทรัพย์สินของลูกหนี้หรือค้ำประกันการกู้ยืมยังไม่เพียงพอแก่การชำระหนี้ หนี้นั้นก็จะกลายเป็นหนี้สูญจึงทำให้เกิดผลกระทบต่อกองทุนปฏิรูปที่ดิน ส่วนกรณีของสถาบันการเงินเฉพาะสถาบันที่เข้าร่วมโครงการ โดยมีข้อตกลงต่างหากจากระเบียบกฎหมายจึงเขียนไว้เพียงว่าเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับมอบที่ดินที่ใช้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินมีหน้าที่ปฏิบัติตามสัญญากู้ยืมที่ทำกับ ส.ป.ก. และปฏิบัติตามพันธกรณีที่มีอยู่กับสถาบันการเงินหรือบุคคลที่ดำเนินงานร่วมกับ ส.ป.ก. ตามข้อ 7 (9) ระเบียบคณะกรรมการการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ใน

⁵ ระเบียบคณะกรรมการการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการให้กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2554 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2567

⁶ บันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) กับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.). “การให้ผู้ได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมขอรับสินเชื่อจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร.” 9 เมษายน 2567.

ที่ดิน พ.ศ. 2535 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2566⁷ เมื่อเกษตรกรผู้กู้ไม่สามารถชำระหนี้กับสถาบันการเงินได้ จึงต้องบังคับจากทรัพย์สินบนที่ดินและทรัพย์สินอื่นของเกษตรกรผู้กู้ ถึงแม้ว่า ส.ป.ก. จะมีการเปลี่ยน ส.ป.ก. 4-01 เป็นโฉนดเพื่อการเกษตรก็ตามแต่สถาบันการเงินก็ยังไม่สามารถที่จะบังคับจำนองได้ เมื่อหนี้หมดอายุความ เกษตรกรผู้กู้ยังไม่สามารถชำระหนี้ได้ จึงกลายเป็นหนี้สูญจึงเป็นปัญหาส่งผลกระทบต่อ ส.ป.ก.

ดังนั้นเพื่อค้นหาแนวทางการแก้ไขปัญหาผู้กู้จึงขอเสนอแนะให้มีการแก้ไขประเด็นปัญหาดังนี้

1.1 นิยามโฉนดเพื่อการเกษตรยังไม่ชัดเจนเห็นควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนของพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 และระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรการ โอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิ การเช่าหรือเช่าซื้อและการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. 2564 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 โดยกำหนดเพิ่มเติมในเรื่องของคำนิยามของโฉนดเพื่อการเกษตรที่มีความหมายให้มากขึ้นกว่าเดิม

1.2 ความจำกัดสิทธิเหนือพื้นดินในโฉนดเพื่อการเกษตรในกรณีการโอนสิทธิให้กับเกษตรกรอื่นซึ่งไม่ใช่ทายาทในคำว่าคุณคณอื่นเห็นควรให้เพิ่มเติมความหมายของคำว่าคุณคณอื่นว่าหมายถึงใครบ้างซึ่งอาจจะเป็นนิติบุคคลหรือสมาคมที่มีวัตถุประสงค์ในเรื่องของการเกษตร

1.3 การนำโฉนดเพื่อการเกษตรไปค้ำประกันกับทางสถาบันการเงินเมื่อเกษตรกรลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ได้แน่นอนว่าต้องบังคับจากทรัพย์สินที่ลูกหนี้มีอยู่ก่อนแต่อาจยังไม่พอชำระหนี้จึงอาจทำให้เกิดหนี้สูญ และการแปลงหนี้ใหม่ด้วย การเปลี่ยนตัวลูกหนี้ อาจทำได้แค่บางกรณีบางครอบครัวของเกษตรกร นอกจากให้นำเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินมาชำระหนี้ให้แทนและการส่งคืนสิทธิ ในการเข้าทำประโยชน์เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรการ โอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิ การเช่าหรือเช่าซื้อและการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. 2564 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 ในเรื่องของการจัดการ

⁷ ระเบียบคณะกรรมการการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. 2535 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2566

หนี้สินของเกษตรกรกับสถาบันการเงินเป็นการเฉพาะซึ่งอาจจะเป็นการขยายระยะเวลาหรืออายุ
ความของหนี้สินให้มีกำหนดระยะเวลาที่เท่ากับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือมากกว่า
นั้น และควรตรวจสอบประเมินราคาทรัพย์สินอื่นที่เกษตรกรผู้กู้ยืมเงินมีในขณะนั้นเพื่อ
ประเมินในกรณีที่มีเหตุจำเป็นในการบังคับยึดทรัพย์ขายทอดตลาดในการบังคับชำระหนี้
เนื่องจากที่ดิน ส.ป.ก. ไม่เหมือนที่ดินเอกชนทั่วไปควรมีกฎหมายที่พิเศษในเรื่องนี้มาควบคุม

เอกสารอ้างอิง

บันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม-

(ส.ป.ก.) กับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร-

(ธ.ก.ส.). “การให้ผู้ได้รับสิทธิ์โดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมขอรับ-

สินเชื่อจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร.” 9 เมษายน 2567.

พระราชบัญญัติปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532.

ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบัน

เกษตรกร ผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้า

ทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. 2535 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2566.

ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และ-

เงื่อนไข การให้กู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม แก่เกษตรกร

และสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2554 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2567.

ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และ-

เงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอด ทาง-

มรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกร-

ผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. 2564 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566.